

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za **avstro-
ogorske** dežele:
celoletno K 25—
polletno K 12:50
četrletno K 6:80
mesečno K 2:10
Za **Nemčijo:**
celoletno K 28—
za **vse druge de-
žele i. Ameriko** K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (**inserate**) se
plačuje od čveterostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratn natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 199.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 2. septembra 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Zakaj ni dobil Ivan Hribar Najvišjega potrjenja?

Govor g. drž. posl. in bivšega ljubljanskega župana
Iv. Hribarja v seji ljublj. obč. sveta dne 30. avg.

Na z več strani izraženo željo podajemo
danes dobesedno znameniti govor g. Iv. Hribarja
v torkovi seji ljubljanskega občinskega sveta, v
katerem so podani vzroki, zakaj ni dobil Naj-
višjega potrjenja:

Cenjeni gospodje tovariši!

Ko sem govoril k Vam dne 9. junija 1896
po prvi svoji slovesni zaprisegi za župana ljub-
ljanskega, dejal sem Vam med ostalim, da ne
imejte obzirov do mene in ne potrpljenja, da ste
se v meni motili in da moje delovanje kakorkoli
škoduje mestu. Izvolili ste me v šestič; dokaz, da
ste z mano in z mojim dosedanjim županskim de-
lovanjem bili vseskozi zadovoljni. Šesta Vaša iz-
volitev pa — dasi je bila soglasna — ni našla
odobritve na najmerodajnejšem mestu: Njegovo
Veličanstvo cesar blagoizvolilo jej je potrditev
odreči. Uklanjajoč se Najvišji odločbi moramo
vendar imeti pred očmi, da je Njegovo Veličanstvo
kot vzoren ustavni vladar izvršil to, kar mu je
nasvetovala vlada. Vaša soglasno izražena volja
ni našla torej odziva pri vladi, katera bi imela
varovati občinsko avtonomijo.

Gotovo Vas je stališče, katero je vlada zav-
zela, skrajno iznenadilo, zlasti ker za odklonitev
ni navedla nikakih razlogov.

Res bi vsakdo, ki nima upogleda v naše raz-
mere, moral soditi, da me je nepotrditve potem,
ko sem že 14 let županoval, zadela vsled popolne
moje nezmožnosti ali pa, da imam težka dejanja
na vesti. Vi, cenjeni gospodje tovariši, bili ste
nasprotnega prepričanja in zato ste danes v sed-
mič vsi svoja glasove zedinili name. Hvala Vam
na tem neomajenem zaupanju v mojo osebo! (Vi-
harne ovacije. Galerija in obč. svetniki kličejo:
živio Hribar. Gromovito ploskanje. Hribar, ginjen
od spontanij ovacij, se priklanja. V tem hipu
začno gospe in gospodične sipati v dvorano sveže
rože. Prostor pred županom je bil hipoma nastlan
najlepših rož. Obč. svetniki so pobirali cvetke in
jih metali pred Hribarja. Ovacije so trajale več
minut.)

Izpolniti imam pa tudi dolžnost do Vas. Ker
vlada ob nepotrditvi ni izpregovorila, izpregovoriti

hočem jaz ob ponovni izvolitvi ter Vam navesti
vzroke, katere so na Dunaju in v Ljubljani za-
znamovali, češ, da govore proti potrditvi.

Gospod deželni predsednik kranjski mi je z
vsega priznanja vredno odkritosrčnostjo navel pe-
tero razlogov: namreč, da meseca septembra 1908
po dogodkih v Ptaju s svojim vplivom nisem pre-
prečil pisanje sloven. časnikov, ki je baje bilo
hujskajoče; da v dneh 18. do 21. septembra ni-
sem storil svoje dolžnosti; da sem se preveč po-
stavljaj na poslansko stališče, pozabljal, da kot
župan štatutarne občine vršim tudi dolžnosti
okrajnega glavarja; da sem to poslednje pozabljal
v občevanju z deželnim predstvom, ter da sem
v seji občinskega sveta prečital brzojavko „Slo-
vanske časnikarske zveze“, v kateri je bila beseda
„soldateska“.

Častiti gospodje tovariši! Časnikarski poklic
mi sicer ni tuj; svoje dni sodeloval sem celo do-
kaj izdatno na tem polju. V dobi svojega župano-
vanja pa sem imel toliko važnih in nujnih opravi-
vil, da sem s časnikarstvom bil le toliko v zvezi,
kolikor mi je čas pripuščal, da po večerji, — ve-
činoma utrujen in izmučen od podnevnega dela
— vzamem časnike v roke, da se iz njih poučim
o dnevnih dogodkih. Član kakega časniškega kon-
sorcija nisem. Radi mi boste zatorej verjeli, da bi
bil v uredništvih zazrl prav začudene obraze, ko
bi se bil predrznil vplivati na pisanje listov.

Kar se tiče očitka, da ob usodepolnih dneh
meseca septembra 1908 nisem storil svoje dolž-
nosti, pripomniti imam le, da sem dne 18. sept.,
predno se je pričelo zborovanje v „Mestnem domu“
rotil in zaklinjal oba govornika, (Dr. Triller: Res
je! Dr. Oražen: Res je!) naj zborovalce pozoveta,
da se mirno razidejo in ne dajo nikakega povoda
za kakršnokoli intervencijo. Istotako sem vplival
na občinstvo, ki je bilo zbrano pred „Mestnim
domom“, hodeč od gruča do gruča in pozivljajoč
k mirnemu razidu; mestni policijski straži pa so
bila dana stroga naročila prepričati vsakršne de-
monstracije. Ako je prišlo kljub temu celo do ob-
žalovanja vrednih igredov, katerih ni mogla pre-
prečiti ne policija, ne orožništvo in ne vojaštvo,
gotovo je, da bi jih bil tem manje preprečil jaz
sam. Sicer sem bil pa v onih nesrečnih dneh noč
in dan na nogah, kar vendar dokazuje, da svojih
dolžnosti zanemarjal nisem (Viharno poskanje.
Klici: Res je! Živio Hribar! Zopet ploskanje.)

Prevzemši mandat poslanca ljubljanskega v
državnem zboru, razume se, častiti gospodje tova-
riši, samo po sebi, da sem moral ta mandat vršiti
po svoji najboljši vednosti in vesti in brez vseh
ozirov na desno ali na levo. Imel sem torej sveto
dolžnost osredniti vladi brezobzirno odkrivati vse,
kar se mi je zdelo kvarno v upravi in zahtevati
od nje izpolnitev vseh v zakonih utemeljenih te-
ženj svojih volilcev. (Ploskanje, klici: Tako je!
Bravo, bravo.) Zahtevati od mene, da zato, ker
sem obenem župan in okrajni glavar, vršim pos-
lanski svoj mandat manje vestno, zdi se mi ven-
dar — da ne rečem drugega — nekam čudno.

Sicer Vas pa zagotavljam, častiti gospodje
tovariši, da nisem nikdar pozabljal, da vršim tudi
dolžnosti okrajnega glavarja. Zato je moje urado-
vanje v stvareh prenešenega delokroga bilo točno
in hitro; moje pismo in ustno občevanje s skr.
deželno vlado in ckr. deželnim predstvom vedno
dostojno in spoštljivo. Nečesar pa pri tem nisem
pozabil. Tega namreč, da sem do oblasti okraj-
nega glavarja prišel ne po imenovanju, temveč
kot svobodnovoljeni župan svobodnega meščan-
stva. (Gromoviti živio-klici, dvorana odmeva od
navdušenega ploskanja. Klici z galerije: „Da, svo-
bodno voljeni župan svobodnega meščanstva! Ži-
vio Hribar. Ploskanje in ovacije trajajo več minut).
To me je navdajalo s ponosom in pa z zavestjo,
da se moj položaj nasproti političnemu deželnemu
oblastvu vendar-le ne more presojati ravno tako,
ko položaj ostalih okrajnih glavarjev v deželi.
Zlasti sem o vsaki priliki odločno in neustrašljivo
branil občinsko avtonomijo in kakršnokoli pose-
zanje vanjo. To se mi po mojem mnenju nikakor
ne more in ne sme šteti v greh.

Da prečitane kake brzojavke še ne pomenja,
da se čitatelj strinja z njeno vsebino, je jasno, ko
beli dan; da se tudi kaj takega more navajati za
razlog moje nepotrditve, dokazuje le, v kako ne-
zdravih političnih razmerah živimo.

Navajali so se pa, častiti gospodje tovariši,
razlogi za mojo nepotrditve od še merodajnejših
činiteljev, od Njegove Ekscelence gospoda mini-
sterskega predsednika in od Njegove Ekscelence
gospoda ministra za notranje stvari in sicer de-
loma meni samemu, deloma predsedstvu „Zveze
južnih Slovanov“. Teh razlogov je četrto: da sem
imunizoval nekatere baje bojkotne članke; da sem
na nekem shodu na Rakeku se izrazil, da cesar

LISTEK.

Manom + Konrada Pažon-a.

G. Konrad Pažon je umrl po dolgi, mukepolni
bolezni kot absolviran pravnik dne 21. avgusta v
Rogaški Slatini v starosti 27 let tik pred svojo pro-
mocijo.

Kam o popotnik, v megleni mesečini? Odnehaj,
vrni se v dolino; zakaj truden je že tvoj korak, one-
moglo, velo ti vise roke ob telesu, tvoje oči so motne
A cesta je naporna, strma in ostro kamenje je njen
tlak. Glej, in tamkaj iz črnih prepadov žare oči lač-
nega zmaja, ki čaka na utrujeno žrtev. — Popotnik
je okrenil z glavo in uprl svoje motne oči v senco,
ki se je vzpenjala za njim od koraka do koraka nav-
zgor po strmem klancu. Ali noga ni ustavila koraka
jdnakomerno je donelo drsanje stopinje v nočni mir.

Popotnik je korakal dalje. Jezno so mu zabliška-
le oči in glas se mu je tresel: »Čemu si zopet ob moji
strani, duh zanikanja, zakaj slediš mojim stopinjam!
Priateljsko sva delila stanovanje dolga, dolga leta v
tujini. Nisem ti pokazal vrat, ampak odkazal sem ti
udoben kotiček tik peči. In ko sva se ločila za vedno
ni bilo sovraštva v mojem srcu; odkritosrčne in is-
krene so bile besede slovesa: Srečno, hodi z bogom!
Kaj tebi mar moja pot in moji cilji! Še nekoliko tre-
nutkov, moja noga stopi na gorski vrh in trudni udje
si odpočijejo pod streho košate lipe.«

»Ha, ha! Ali vidiš belkasto svetlobo iz prepada?

Otle oči blišče v lobanjah, koščeni udje se stegajo in
rožljajo. Mar jih ne poznaš? Hodili so isto pot kakor
ti, toda kje je ostala lipa! Poslušaj, popotnik. Čudno
mi je danes kakor še nikoli. Pomisli, postal sem sen-
timentalen in usmiljenje se mi je prikradlo v srce.
Spremljal sem te po tvoji poti, zares, delal sem ti
nadlego kot sostanovalec. Ampak poglej moj obraz,
ni mar obraz prijatelja in moj plašč je od pobratima
Vinka!«

Popotnik je izplunil: »Goljuf, slepar! Prijateljsko
je tvoje lice in pobratimu si ukradel plašč, ali čemu
se pretvarjaš? Tvoja hoja je ženska in izpod klobu-
ka te izdajajo dolge kite. Sploh pa nimam časa! O-
prosti, čeravno ne zaslužiš krščanskega odgovora.«
Popotnik je stopal dalje in senca je šinila v goščavo
stoletnih borov. »Hm, kakšen slepar! Tik pred ciljem
pa me hoče izvabiti v dolino k zabeljenim ajdovim
žgancem. Toda, če bi imel navsezadnje vendar prav!
Zares, trudne in ranjene so moje noge in oči so ope-
šale.« Popotnik je ugledal z mahom obraščeno skalo
tik ob robu propada. »Malo si oddahnem, saj je me-
sečina, potem pa s podvojeno novo silo naprej in pri-
dem še lahko o pravem času na višino...«

Po goščavi se je zasmejal škrt. A njegov smeh
je bil otožen, žalosten, skoraj plakajoč; kajti skala
s spečim popotnikom je zdrčala v zevajoči prepad...

Prišel je domov umirat, prišel je, da dokonča
isto pot, po kateri je že hodilo stotine in stotine slo-
venskega dijaštva. Zdrav, poln življenja in smelih
načrtov se je poslovil od rodne hišice tam na prijaz-
nem Žiberskem hribčku. Toda težavna je bila pot,

na katero je krenila njegova noga. Živel je kakor živi
in trpi pač samo slovenski dijak - siromak. Beda,
napori in skrbi, ti zvesti spremljevalci so odšli z njim
v tujino. Ali z železno roko jih je obvladala njegova
volja, njegova noga ni opešala in čvrsto so bile uprte
oči v svetlikajočo daljo. Ali vendar! Bil je preslab.
Tujina mu je izpila kri in izsesala njegovo silo....

Kolikokrat sem stal ob njegovi bolniški postelji.
Njegove oči so me zrle tako neskončno mlo in otož-
no. Bil je to pogled umirajočega jelena, ki ga je dohi-
tela zavrtna krogla. »Saj smrti se ne bojim«, so mu
šepetale blede brezkrvne ustnice, »ampak to me boli
to me pali in peče, da je ves trud, vsi napori, poman-
kanje in beda, da je bilo vse zaman, zaman.«

Obrnil je obraz v steno in na blazino je kanila
solza. In takrat sem spoznal človeka, o katerem poje
pesnik:

»Umreti bratje, težko ni —
pustiti nade, to boli!«....

Nekoč sem ga našel spečega. Težko so se mu
vzdigovala izmučena prsa, na licih je počival izraz
truda in muke. A nakrat so se mu zaokrožile vele
ustnice, na upadla lica je priplavala sladka blaženost.
Tiho sem gledal v ta smehlajoči obraz. Toda zazde-
lo se mi je, da stoji ob vzglavju ostudni kostenjak in
da gledajo njegove strašne, otle oči s samozadovolj-
no ironijo spečega bolnika. Tiho sem odšel iz sobe.

Revež, revež! Nemara je sanjal o svoji bodočno-
sti in bila je vsa rožnata in cveteča. Sedi tam v pi-
sarni, spoštovan, ugleden in ljubljen od svojega na-
roda. A nakrat se odpro duri in v sobico pristopica

plava v nemškem morju; da sem potoval v Petrograd k novoslovanskim posvetovanjem in da sem zaradi dogodkov dne 20. septembra 1908 imel govor proti vojaštvu.

Kar se prvega očitka tiče, bodi pripomnjeno, da se more nanašati le na konfiskovane članke „Slov. Naroda“ o kranjski hranilnici. Imunizoval sem dotične članke zato, da v državnem zboru dokazem, kaj vse se pri nas konfiskuje. (Klici: Tako je! To je bilo rodoljubno delo.) Nekateri teh člankov niso obsezali namreč nič drugega, ko nabrojanje golih dejstev. In vendar so bili konfiskovani; dočim se nemški listi ne konfiskujejo, naj še tako divjajo proti Slovanom in naj še tako vehementno pozivljajo na bojkot proti njim.

Glede shoda na Rakeku pripomnimo, da želim mlademu političnemu uradniku, ki mu je prisostvoval kot vladni zastopnik, kar najhitrejšega advancementa; vendar bi mu pa svetovali beležiti izjave govornikov točneje. Niti v glavo mi ne pride in mi tudi na shodu v Rakeku ni, da bi vzvišeno osebo vladarjevo vlačili kdaj v politične razprave. Vsaj dobro vem, da so za odločbe Njegove odgovorni Njega svetovalci. (Dr. Tavčar: Tako je!) In o teh sem govoril in skušal dokazati, da delajo državi kvarno politiko, ako so dotirali tako daleč, da mora celo cesar po njihovi krivdi plavati v nemškem morju.

Glede svojega potovanja v Petrograd imam mirno vest, ko novorojeno dete. Novoslovansko gibanje nima nikakega političnega ozadja. Politično ozadje pripisujejo mu le gotovi mednarodni hujskači, katerih namen je Slovane avstrijske očrniti kot državi nevaren element. Pravzaprav so pa le ti hujskači državi nevaren element in največjega obžalovanja je vredno, da jim meročajni politični krogi sploh dajo poslušna. — (Dr. Majaron: Da, tako je!) Kar se mojega avstrijskega patrijotizma tiče, lahko zagotovim, da me v njem nikdo onih, ki vodijo vajeti naše državne politike, ne prekaša. (Viharno odobravanje in ploskanje. Klici: Živio Hribar!) Ko bi se vsak državljani mogel ponášati s takim v globokem srčnem prepričanju temelječim patrijotizmom, lahko bi bila država mirna in na to ponosna. (Ploskanje. Dr. Švigelj: in srečna!)

Toda ta patrijotizem mi nikakor ne brani imeti budno oko za vse pojave v velikem slovanskem svetu in glede na kulturno misijo, katera Slovanov brez dvojbeno čaka, stremi na kolikor mogoče tesnem kulturnem zblizanju posameznih slovanskih narodov. (Viharno odobravanje. Klici: Tako je!) Sicer pa moj podaniški razum nikakor ne more umevati, zakaj se avstrijskim Slovanom v zlo štejejo izleti na Rusko. Mi živimo s to državo v miru in kakor priča prisrčna napitnica carja Nikolaja Aleksandroviča, izrečena na svečanem obedu v Carskem selu povodom 80 tega rojstnega dneva Njegovega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I., tudi v prijateljstvu. Zgodovina nam priča, da sta naša in ruska armada o svetovno važnih dogodkih vedno kooperovali (Dr. Tavčar: Tako je!) in med nami še žive ljudje, ki se spominjajo dogodkov leta 1849, v katerem je ruski car ukrotil madjarske rebele ter tako rešil našemu cesarju Ogrsko. (Odobrovanje in hrupno ploskanje.)

njegov srček, majčekena Milica, prime ga za kolena in kliče: tata, tata! Med vrati pa stoji žena, ljubica Fani in gledala srečna na rodbinsko idilo. »No, kaj nisi va pridna z Milico?« In tedaj prihiiti sopraga, oklene se mu krog vratu, položi glavo na prsa: »Moj Konrad, moj ljubček!« ...

In takrat se mi je stisnila roka v pest in klet sem usodo in njeno pravico. Čemu, zakaj ravno ta! Na tisoče jih hrepeneče čaka odrešenja, a ti — žive! —

A sedaj je končano. Votlo so zadonele grude na njegovo krsto in sveža gomila na pokopališču svete Trojice hrani srce, ki je toliko trpelo in upalo. Tam počivajo sedaj skrbi, trudi in napor, vse visoko letete misli in nade ...

Daleč tam na obzorju se dviga ponosno Donačka gora in kipi v sinje oblake. Izza vnožja mogočnega Boča kuka zvedavo otožno tvoja rodna hišica skrita med sadnim drevjem na Tvoj peščen grob. Po zidu pokopališča se vije zlahitna trta, jagode žare v solnčnih žarkih, nad bližnjim deteljiščem žvrgole škrlatni črki in v zvoniku Sv. Trojice se grlita golobin in golobica ...

A Ti spiš, počivaš; kajti izmučeno je telo in težka je odeja ... Pusta je še tvoja gomila, ker na sveži peščeni grudi še ni pognala nobena bilka. Ali tvoj grob ozeleni; zakaj zmoeče in oplodile so ga solze, ki so rosile za tabo. In čez leto in dan bode Tvoja gomila v zelenju in cvetju in njih čašicah bodo šume naruralne čebelice sladko stid.

Ave amice, ave anima candida!

Lenart Boecio.

Končno se mi očita, da sem govoril govor proti vojaštvu. Brskal sem v svojem spominu. O usodepolnih septemskih dogodkih leta 1908 takega govora govoril nisem. Dasi mi je srce bilo polno gorjupa zaradi žrtev, kateri ste nedolžno prišli ob življenje, vendar sem se prevladoval in vse moje enunciacije iz one dobe nimajo ničesar takega, nad čimer bi se vojaški krogi izpodtikati zamogli. (Dr. Tavčar: Istina!) Kdaj sem torej oni govor govoril? Govoril sem ga, častiti gospodje tovariši, v državnem zboru dne 16. marca 1909. Povejte mi, ali mi je kot poslancu mesta Ljubljane vzpričo takih dogodkov bilo mogoče molčati? (Posamni obč. svet. se dvignejo in kličejo: Ne, ne, ni bilo mogoče!) Ne in ne; kajti če bi bil to storil, bil bi podoben mutastemu psu. Mesto pa, da bi vlada uvaževala bila moje pritožbe, mesto da bi zlasti k srcu vzela si strokovno mnenje visokega avstrijskega vojaškega dostojanstvenika, katero sem v svojem govoru dobesedno navel, očita mi ta govor ter ga navaja za zapreko potrditvi moje županske izvolitve in konstatira iz njega neko moje mržnjo do vojaštva. I ti ljubi Bog! Jaz da bi mrzil vojaštvo! Jaz, ki sem vedno vztrajno deloval za pomnožitev ljubljanske posadke; (Klici: Res je!) ki sem si prizadeval pridobiti v Ljubljano korno poveljstvo in kadetno šolo; ki sem zidal vojašnice in dopolnilne zgradbe k njim; ki sem do konca dovel transakcijo glede novega vojaškega preskrbovališča; ki sem občinskemu svetu priporočal izpolnitev vsake želje vojne uprave, tako da ste včasih, častiti gospodje tovariši, že pomenljivo zmajevali z glavami. (Obč. svetniki kličejo: To je resnica!) Jaz naj bi bil sovražnik vojaštva, ki sem poskrbel, da je vojaški urad v tako vzornem, tudi od vojaških oblastij pohvaljenem redu, kakor pri malokateri drugi štatutarni občini; jaz, ki sem zaradi še večje natančnosti odločil ta urad od ostale mestne uprave, ustvaril zanj posebni vložni zapisnik s posebno registraturo ter mu odkazal lastne od ostalih mestnih uradov popolnoma ločene uradne prostore v „Mestnem domu“?

Toda gospoda moja! Stvar je naravnost gorostasna. Očitano imunizovanje člankov „Slov. Naroda“ izvršilo se je v parlamentu; govor, nad katerim se izpodtikajo, govoril sem v parlamentu. Ministerstvo torej ti dve parlamentarni akciji (Klici: Da, prav to je nezasišano!) jemlje za povod, da me kaznuje. Vprašam Vas: kje živimo? Vsaj menda vendar niemo v Perziji; kajti v Turčiji bi kaj takega mogoče ne bilo! (Silno ploskanje, obč. svetniki kličejo: Tako je!)

To ravnanje vlade je pa tudi v direktnem nasprotju z določbo drugega odstavka § 16, zakona z dne 21. decembra 1876 drž. zak. št. 141, ki se glasi: „Članov državnega zbora ne more se zaradi njihovega glasovanja, kadar izvršujejo svoj poklic, nikdar zaradi izjav, ki so jih storili v tem poklicu, pa le pred zbornico, (Obč. svetniki in galerija viharno ploskajo in kličejo: Tako je!) kateri pripadajo, poklicati k odgovornosti.“

Častiti gospodje tovariši! Vi torej vidite, kako umetno so prikrojili vzroke za mojo nepotrditve. Tolaži me pri tem, da mi stvarno ničesar očitati ne morejo, temveč, da moje upravo celo hvalijo. Vsaj sem pa res upravo mesta zapustil po zaslugi svojih dolžnosti vseskozi zavedajočega se uradništva — v popolnem redu; mestne finance so skonsolidovane. Žal mi je bilo le tega, da so me pognali od dela ravno letos, ko mestna občina zida na vseh koncih in krajih, kakor še ni nikdar doslej. (Dr. Tavčar: Res je!) Tolaži me pa pri tem zavest, da mene ne zadene krivda, ako bode stvar trpela.

Vam, gospodje tovariši, pa na sijajnem zopet mi izkazanem zaupanju iskrena zahvala. (Pri teh besedah so zagrmeli navdušeni klici: Živio župan Hribar in gromovito ploskanje je odmevalo po dvorani. Župan je moral svoj govor prekiniti. Ko so se ovacije nekoliko polegale, je župan nadaljeval s povzdignjenim glasom: Žalil bi Vas, ko bi vzpričo temu zaupanju Vašemu klicu ne sledil. Izjavljam zatorej, da izvolitev, ako zadobi Najvišje potrjenje, sprejemem.“

Ivan Hribar ljubljanskemu meščanstvu.

Častiti someščanje!

Ginljivi izkazi zaupanja in ljubezni, katere sem doživel v poslednjih dneh, so mi segli globoko v srce. Do smrti ne pozabim Vaše zvestobe, ki se je tako sijajno manifestovala v dobi, v kateri so me od strani, od koder bi tega nikdar ne bil pričakoval, tako

kruto žalili. Sledeč soglasni želji občinskega sveta in vseh zavednih someščanov, sprejel sem novo soglasno izvolitev za župana. Vlada, ki svoje absolutistično svoje postopanje prikriva s plaščem laži — konstitucionalnosti, odgovorila je z razpustom občinskega sveta.

Častiti someščanje! Boj, ki nam je bil na ta način usiljen, sprejeli bomo z združenimi močmi. Vem, da morem računati na Vašo zvestobo, zato ne klonite duhom, kajti vsak boj podžiga pogum. Vsa znamenja kažejo, da se bode kljubu zakonu o volilni svobodi z dne 26. januarja 1907 skušalo delovati s terorizmom; mi pa moramo na to odgovarjati z vzorno slogo.

Prosim in rotim Vas zatorej, da v interesu mesta in v interesu narodne stvari ohranite ono slogo, ki se je v poslednjih dneh glede moje osebe tako čudežno pojavljala. Stran z vsako malenkostno občutljivostjo, stran z vsako osebno mržnjo! Domovina nas kliče da branimo samoupravo in da se upremo terorizmu; treba je torej, da je vsak na svojem mestu. Le, ako bomo vsi zavedali se važnosti trenutka, zdobimo v prah vse pakane v sredstvih svojih neizbirčne vlade ter pripomoremo volji svoji do zmage.

Še jedenkrat Vam torej kličem: sloga, sloga, sloga in s tem geslom v boj do končne zmage!

V Cerkjah, dne 1. septembra 1910.

Ivan Hribar.

Politična kronika.

»ČAS« O VZROKIH HRIBARJEVE NEPOTRITVE.

Glasi českih realistov. »Čas«, piše o vzrokih Hribarjeve nepotrditve: »Za zasluge, katere si je pridobil Hribar kot župan ljubljanski, ve ali vsaj more vedeti tudi vlada. Zakaj ga torej ni potrdila in zakaj kaznuje zupanje občinskega zastopa k dolgolet. županu kot zločin? Vlada sicer prave vzroke svojega postopanja taji — ali so stvari, katere se ne da do zatajiti. Govorilo se je o Hribarjevem novoslovanstvu, o njegovih potovanjih v Petrograd, katera po razlagi dunajske žurnalistike stavijo bojda v čudno luč njegovo avstrijsko lojalnost. Vendar je to samo diakocepiljenje in vse s trte zvito kakor je dokazal Hribar sam s svojimi članki v »Union« in »N. Fr. Presse.« Vse te stvari kakor tudi njegovo neprijateljstvo napram Nemcem so le dozdevni vzroki — četudi bi mogli biti za Bienenrthovo vlado dovoljni povod k najskrajnim represalijam napram Hribarju in Ljubljani. Ali Hribar je živel že od l. 1908 v osebnem sovraštvu z deženim predsednikom Schwarzom, on je bil najhujši trn v očeh Šustersičevih in pa slovenskih klerikalcev. In ta okoliščina je glavni povod Hribarjeve nepotrditve; vse ostalo so le dobrodošli izgovori, namenjeni za zmotenje javnega mnenja. Postopanje vlade proti Hribarju in ljubljanskemu občinskemu zastopu je kričeč dokaz omalovaževanja samouprave, kakor ga je le zmožna birokratična, klerikalno pobarvana absolutistična vlada. Zategadelj, ker se je za služen župan sprl z vladnim uradnikom in ker je politični nasprotnik klerikalcev, mora biti odstranjen in občina, katera se je proglasila z njim solidarno, mora biti kaznovana s tem, da se ji odvzame samouprava. Ako bi bile v naši državi res ustavne razmere, bi moralo biti vse prebivalstvo brez razlike strank in narodnosti razburjeno nad ljubljanskim slučajem, ker znači absolutistično nasilstvo napram samoupravi nevarnost za vse. Ali če bi vladale take razmere pri nas, bi že bila zdavnej nemogoča vlada, ki tako odkrito napada in zasmehuje temelje ustavnega življenja kakor se to godi pri nas.«

BOJ ZA CERKVENI JEZIK V DALMACIJI.

Zdi se, da bodo imeli v Dalmaciji nove Ricmanje. V vasi Sučuraju so imeli od pamti veka slovansko službo božjo. Škof Zaninovič je došel osebno tje, da bi odpravil iz cerkve glagolico in vsilil cirilico. Od tiste dobe se je začel konflikt med župnikom in farani. Župnik ne more maševati, ker ni v celi vasi človeka, ki bi mu ministriral pri latinski maši. Privedel si je iz druge fare ministrante, a ta se je ustrašil ogorčenih vaščanov in je ušel. V stvar se je vtaknilo okrajno glavarstvo in pričelo z znanim »posredovanjem«. To seveda prebivalstvo ni pomirilo temveč še bolj razburilo. Novorojena deca se ne krščujejo, nekateri jih nosijo h krstu v Metković v pravoslavno cerkev. Mnogi prebivalci nameravajo sploh prestopiti h pravoslavju.

POLOŽAJ NA PORTUGALSKEM.

Zadnje volitve (28. avg.) so prinesle republikanecm znatne uspehe. Dosedaj je bilo izvoljenih petnajst republikanskih poslancev, pravi se pa, da jih bo v teku nadaljnjih volitev izvoljenih še več, do dvajset. Tako znaten narastek republikancev v portugalskem parlamentu seveda ne bode ostalo brez vpliva na politiko vlade in republikancev. V deželo bode morda zavel svobodnejši duh. Iz Lisabona poročajo, da se je vlada že dogovorila z republikanci v tem smislu, da bode enako nastopila proti samostanom in kupičenju ljudskega premoženja v mrtvi roki ko Canalejas na Španskem. V prvi vrsti bodo zadeti španski menihi, ki še sedaj v velikih množicah preseljujejo na Portugalsko. Potem se kanijo bojda odseliti na — Angleško.

Štajerske novice.

Dogovori zaradi obstrukcije v štaj. deželniemu zboru. Poročali smo nedavno tega, da so dobile namestnje, odnosno deželni glavarji nalog, naj bi po-

ročali osrednji vladi, ali bi bilo umestno sklicati je-seni in sicer še ta mesec deželne zборе ali ne. To ve-lja posebej za take, v katerih je obstrukcija in se to-rej ne ve, ali bi bili zmožni pozitivnega ali ne. To po-ročilo bi gotovo lahko dalo povod odločujočim poli-tičnim faktorjem v našem deželnem zboru, da bi se izjavili, kaj in kako. Nemški nacionalci pa molče in slov. klerikalci sugerirajo svojim zavednim volilcem »željo« po obstrukciji. Ker s tem ni ničesar rečenega in storjenega, na drugi strani pa tudi položaj dežele ni tak, da bi se z njim šalilo, smo se informirali na dobro poučenem mestu, kaj misli biti v jeseni. Po-vedalo se nam je, da je namestnik Clary že v neob-veznem dogovoru s slov. klerikalci, o katerem so poučeni tudi nemški nacionalci. Clary je bojda suho povedal klerikalcem, da je njihov boj za spremembo vladajočega kurza v deželi in za delitev deželnega šol. sveta v sedanjem trenutku brezupen. Povedal jim je tudi, da mu je dobro znano, da je velik del spodnještaj. slov. javnosti proti klerikalcem in da se čuti nevolja, ki jo povzročajo gospodarske škode obstrukcije zlasti glede investicij, že splošno? Slo-venski klerikalci so vzeli to izjavo na znanje in sedaj se posvetujejo, pod kakimi pogoji bi se umaknili. Zla-sti jih pri tem ovira to, da bi se morale takoj zvišati deželne doklade; boje se odija, ki bi padel na nje. Isti vzrok plaši tudi nemške nacionalce od premirja in jim je ljubiše sedanje stanje »des Fortwurstelns«. — Zimernejši klerikalci (skupina dr. Korošca in Robiča) bi pa bili navzlic tem pomislekom za premirje, ako bi se dale doseči kake kompenzacije — zlasti na go-spodarskem polju. (Mišljene so tu znane podpore in posojila za pokritje četrtmilijonskega deficita po kon-zumnih polomih.) — Iz vsega je razvidno, in mi be-ležimo ta glas od odlične strani tudi le zaradi infor-macije, da se bliža klerikalni boj v Gradcu svoji ko-nečni odločitvi. Mi smo že enkrat odvrnili klerikalce da niso blamirali celega Sp. Štajerja — kako bo sedaj ne vemo. Vodilni krogi naše stranke še niso zavzeli k tej zadevi nobenega definitivnega stališča, zato se vzdržujemo vsakega komentarja.

Klerikalci med seboj. Na Goriškem divja bolj na skritem hud boj med dr. Gregorčičem, ki vodi »sta-re« klerikalce in mladini (dr. Pavletič, dr. Breclj in dr.), kateri se zbirajo okrog »Novega Časa« in imajo svoje zavetje tudi pri »Slovencu«. Ti bi najraje kar na mah počrtnili celo Goriško — za sredstva jim ni mnogo mar, ker prisegajo na Terseglavov nauk o nožu in Krekov o grobovih. Te dni so poslali »Slo-vencu« hud napad na goriški dež. šolski svet vsled imenovanja »liberalca« Bajta za šolskega vodjo v Solkanu. »Katoliški« člani dež. šolskega sveta svoj čas tega niso prepečeli! Članek je takoj našel v Gori-čici primeren odziv. Najprej zuhaja Gregorčič mla-dinskega člankarja, ker je napadel tudi »prevzviše-nega« knezoškofo Sedeja, kateri je bil ob Bajtovem imenovanju še član gorišk. dež. šolskega sveta, po-tem pa pravi dobesedno sledeče: Člankar, besni pri-smoda in lažnik, pa tudi ne pozna in noče poznati državnega šolskega zakona, iz katerega navaja ne-kaj iztrganih besed, ki dajejo ves drug pomen, nego ves dotični paragraf v zvezi z deželno šolsko posta-vo. Taki lažniki in obrekovalci se postavljajo na čelo v boju zoper liberalno učiteljsvo! Proč s takimi blazniki, ki kompromitirajo stvar, predno jo vzamejo v roke. Laž, obrekovanje, natolcevanje niso sredstva s katerimi naj se pobija liberalizem. V to je treba čiste vesti in čiste — pameti! To je kratek odgovor, da si ga besni klerikalni mladini na Goriškem, Kranj-skem in Štajerskem lahko posebej shranijo za ogle-dalo. Pa tudi za nas je ta karakteristika klerikalcev iz ust odličnega klerikalnega vodje prav dragocena in zanimiva, posebno ker trde črni gospodje v Ma-riboru, da ne pišemo resnice, ako jim očitamo, da ra-bijo v svojem vnetem boju za »sveto vero« laž, obrekovanje in natolcevanje. Naše učiteljsvo pa ima dovolj odkritosrčno priznanje, s kakimi sredstvi delajo klerikalne »prismode in lažniki« pri »Sloven-cu« proti njemu.

Telefonske zveze na Sr. Štajerju se vedno bolj izpopolnjujejo. »Tagesp.« poroča, da se bode v najkrajšem času uredila telefonska zveza s Friedbergom in Hartbergom. Na Srednjem Šta-jerju bo kmalu že slednje gnezdo pritegujeno v telefonsko omrežje, na Spodnjem Štajerju pa imamo sedaj telefon le v Mariboru in Celju. Po-slanci naših nemškutarskih mest poznajo edinele blazno hujskanje in gonjo proti Slovincem — vse drugo jim je pa deveta briga.

Južna železnica leze v vedno večje denarne težkoče. Na jesen se pripravlja nova akcija za czdravljenje njenih finančnih namer — in tudi nova pogajanja za stalno zvišanje tovarnih tarifov. Tedaj naj govore tudi naši poslanci svojo besedo — škandalov in draginje pri tej železnici smo Slovenci do grla siti.

Iz Celja. Izvemo, da je tudi svoj čas nabiral neki Klinc iz Maribora za svoj stenski koledar inserate pri slov. trgovcih. Ta Klinc je dal na svoj lanski koledar poleg inseratov slovenskih trgovcev tudi take najbolj zagriženih nemškutar-skih trgovcev in obrtnikov. Slovenske trgovce in obrtnike v Mariboru je bilo te družbe v dno duše sram, zato niso letos dali Klinc niti enega inserata. Čajemo pa, da je dobil ta Klinc v Celju precej inseratov od nekaterih slovenskih trgovcev in obrtnikov. Ali je res? Ali ti niso videli nje-rovega lanskega koledarja?

Dobro poučeni „Slovenec“. Kaj so si neki mislili dobri »Slovenčevi« bralci na Štajerskem, posebno pa v Dravski dolini, če poznajo tam sploh ta »najboljše informirani« slovenski dnevnik, ko so čitali sledečo notico: »Samoumor v tu-jini je izvršil 18 let stari železniški delavec Andrej Železnik. V Saldenhofenu se je vlegel pod brzovlak, ki mu je strl glavo.« Ali se niso začudili, da »Slovenčevi« uredniki niti ne vedo, da je »Saldenhofen« naša lepa slovenska Vuzenica in da tam ni nobena »tujina« za nas, temveč od davnih vekov sem slovenska zemlja? Če se ne motimo, je g. Štefe, »Slovenca« urednik, še celo tajnik »Slovenske Straže«, ki je očitno izborno informiran o razmerah na naši meji. No — čuda ni, če Štefe smatra Vuzenico za »tujino«, ako njegov poglavar Šustersič trdi, da je že Celje za Slovence »fremdes Gebiet«. Če so pa taki kozli baš častno spričevalo za vodilni list »vseslo-venske« ljudske stranke, o tem ne bomo mnogo pisali. Žalostno dovolj, da ljudje, ki hočejo nekaj veljati v naši javnosti, še male naše do-movine ne poznajo.

Cenji, celjskim naročnikom »Narodnega Dnevni-ka« v znanje! Naznanjamo, da je dosed. raznašalec »Narodnega Dnevnik« g. Bursik z današnjim dnem prenehal z raznašanjem naših obeh listov. — Pripe-titi bi se znalo, da bi novi raznašalec, kateremu niso vsi naročniki osebno znani — lista ne dostavil, zate-gadelj prosimo, da se nas v takem slučaju takoj ob-vesti, da stvar uredimo. Upravištvu »Nar. Dnev.«

XIII. poročilo južnoštajerskega hm. ljar-skega društva v Žaleu. Z obiranjem goldinga bomo ta teden končali; obiranje poznega hmelja se je tudi začelo. Kupčija je dva dni prav živahna; cene so pa narastle na 115 K za 50 kg. Dru-štveno vodstvo.

Iz Ložnice pri Žaleu. V zadnji štev. »Slov. Gosp.« se je zagnalo neko lažnjivo dopisnišče v vsej svoji klerikalni neumnosti v napredne lož-niške diletante ter jih obsulo z najgršimi lažmi, kakoršnih so zmožni le ljudje enake bande. — Razburila ga je namreč kritika, oziroma laskava pohvala, ki se je izrekla povodom naše zadnje, sijajno uspele veselice. Zahtevamo torej odločno, da dokaže slehernemu našemu diletantu dejstva, s katerimi si se drznil nas nesramno obrekovati. Dokler pa tega ne storiš, imenjemo te pred vsem svetom najpodlejšega lažnivca. Ni nam bila ljuba ta kritika, ker nismo častihlepn, a nasprotno bi nam bilo v največjo sramoto, ako bi se kdo predrznil primerjati nas z zdvijano tolpo vrben-skih klerikalnih rogoviležev, s tolpo, omadeževano s krvjo. — In če torej treznomisleče ljudstvo ve ceniti naše plodonosno delo višje kot barbarske čine krvavih dram v Vrbju, vam je to žrjavica na glavi. Gospodje, naša mladina je značajna in ne mara vaše sramotne družbe, je ponosna na svoje poštenje, na svojo čast, in ne gre slepo v tabor, ki stoji danes oskranjen pred vsem po-štenim svetom. — Vsak tujec, najsibo tega ali onega mišljenja, dobi pri nas prijazno besedo in ni se mu bati, da ga na cesti napade morilec in mu zasadi v prsa nož, med tem ko si človek v črnem Vrbju pri belem dnevu ni življenja svest. Gotovo vas bode v oči naše složno delovanje in naše bujno cvetoče društvo vam je trn v peti? Toda zaman se zaletavate vanj z vsemi valovi klerikalnih laži, kajti vsak napad od vaše strani mu vstvarja lepše življenje. Tu ni tal za vas, tu biva rod neokužen in krepek, ki ima voljo dvigati se prosto. Tebi pa, lažnjivec, svetujemo, da nas s svojimi neumnostmi ne nadlegnejš več, sicer govorimo resneje.

Ložniški diletantej. Šoštanj. Pri zadnji prireditvi našega »So-kola« je manjkalo mnogo povabljenih. Naše dru-štvo žrtvuje mnogo, strašilo se ni niti daljnega pota v Zagorje, zaslužilo bi torej, da se ga mo-ralno in gmotno nekoliko bolj podpira, da nam v boju v tako ogroženem kraju ne klonijo srca!

Šoštanjske mladenke prelože svojo veselico v prid »Sokolskemu domu« na 11. t. m., ker se vrši 8. t. m. prireditev v prid Ciril-Metodove družbe v Mo irju.

v Iz kozjanskega okraja. Če se pelješ po 25 km dolgi cesti iz Rajhenburga v Kozje, se ti nudi ta prijetna udobnost, da moraš konje mučiti oz. voz zavirati čez nič manj ko 20 klancev. Naj-znamenitejši izmed vseh je gotovo oni pod Želez-nim med Koprivnico in Podsredo. Ta klanec je bil svedok že marsikaki nesreči, katere vzrok je ponajvečkrat voznikova lahkomišelnost ali slab zavor na vozu. — V bodoče pa boče naš »na-predni« okrajni zastop. oz. cestni komisar g. Šerbec iz Velikega kamna poskrbeti za kako novo ne-srečo. Ob prvem zelo ostrmem ovinku se je namreč podrla ter leži že skoro eno leto na tleh in prhni cestna ograja kot verna priča o posvetni minlj-i-vosti in — delavnosti našega okrajnega zastopa. Ako na tem mestu zropočejo konji in voz pod cesto, se jim zna taka goditi, kakor sedaj ograji. — G' Šerbec, no!

v Iz Hrastnika. Že preteklo leto smo ape-lirali na občino, naj stori potrebne korake, da se poštni urad prestavi v sredino kraja iz krištofske občine (mi nismo zahtevali, da se ustanovi še ena pošta!) čemur je bilo poštno ravnateljst o odločno nasprotno. Naj bi se ravnateljstvu stvar pojasnila, pa bi morda šlo. In poštna uprava naj vpraša

tudi Slovence, n. pr. slovenske trgovce, slovenska društva, ki imajo obilo poštnih pošiljatev, šolo itd., ne pa onih, ki so stvari principijelno na-sprotni, ker, no, ker smo Slovenci prvi zahtevali to prepotrebno premembo. Pripomnimo tudi, da je prostor na razpolago, če bi se hotelo pošto pre-staviti. Ali naj utemelimo resničnost te potrebe? Vsak malo težji zavitek, ki pride po pošti, nas stane včasih po celo krono več, ker moramo po-slati ponj na periferijo kraja. Kako pridemo do tega? In en dan pobira pismonoša iz nabiralnikov ob pol 9. uri, drug dan zopet ob 10. uri itd., čako, da človek nikdar ni gotov, ali se bo njegovo njno pismo že odposlalo ta dan dalje, če ga vrže v na-biralnik, ali ne. Res razmere, ki jih ni najti niti v hribovskih vaseh, ne pa v velikem industrijal-nem kraju. Mi prosimo in pozivamo torej slavno trboveljsko občino, naj ukrene potrebne korake, da se pošta **prestavi v sredino kraja Hrastnik**, dotlej da se to zgodi, se naj pa na poštne nabi-ralnike napiše čas, kedaj se pisma zbirajo, a ta čas se naj tudi strogo drži. Zelo ustrezno bi bilo, če bi se dostavljala pošta tudi popoldne po pošt-nem vlaknu. Po našem mnenju bi se morda na-mesto opoldne dostavljalo ob 5. uri, če ni mogoče trikrat na dan. Upoštevajte opravičene naše želje!

Divljajoči avtomobilisti. V sredo popoldne se je pripeljal iz Pregrada v Poljčane silno naglo nek avtomobil. Pri cestnem ovinku v Peklu je pa tako zavozil v neko drevo, da se je poškodovala cela prednja stran avtomobila. Potniki so s samim strahom srečno odšli.

v V Ljutomeru dobe s 1. febr. 1911 električno inč. Centralo postavi avstr. družba za Ben-comotorje.

v Častno kolajno za 40 letno službovanje je dobil nadučitelj v Jarenini Martin Breznik.

v Iz St. Jurja ob Taboru. V Ojstriški vasi je zopet začel razsajati legar. Zboleli ste že dve osebi. Minulo zimo so ga imeli v tej vasi polnih 6 mesecev.

v Vzrok letošnje peronospor. V »Sl. Gosp.« pravi neki bramen dopisnik, da je letos zato pe-ronospora po vinogradih, ker v klerikalnem koz-janskem okraju preveč — pijejo. Dopisnik sklepa: »Žalostno, toda resnično. Bog nas hudo kaznuje za naš greh, pa k letu bo še — hujše, ker ne bomo imeli kaj piti!«

v Zanimiva iznajdba. Nadučitelj g. Špende in njegova žena v Ščavnici pri Radgoni sta iz-našla zanimiv mehanizem, ki omogočuje tek šival-nega stroja, ne da bi ga trebalo gnati z roko ali nogo. Mehanizem omogočuje tudi ustavljenje stroja in regulacijo hitrosti. Dal se bode pričvrstiti tudi na starih strojih. Iznajditelja sta si zasigurala že avstrijski patent za svojo iznajdbo.

Druge slov. dežele.

Hinavski »Slovenčevci« pretakajo po »Slo-vencu« bridke solze za belo Ljubljano, za »nušo ljubljeno prvostolnico, ki stoji sedaj v vrsti slo-venskih občin kakor drevo z okleščeniimi golimi vejami sredi lepega zelenja«, in seveda psuje liberalce, da so v svoji nerodnosti to zakrivil. Je res smešno gledati, kako se ti častnikarski lopovi na eni strani sladkajo z vedno novimi de-nunciacijami Schwarzu in vladi, kako kremžijo svoj drugi obraz v jezne gube zaradi »kršenja avtonomije Ljubljane«, in kako se na tretji strani na dnu svojih črnih src smeji in radujejo, da se je njihov načrt v dogovoru z Nemci in vlado tako sijajno posrečil. V duhu se že vidijo v ve-čini v bodočem mestnem zastopu in Boltatu Pepe bo župan bele Ljubljane, dr. Egger in Schwarz pa podžupana. Gospodje kompaniji, davno so že minuli časi, ko nas je vaša hinavščina še vjezila. Danes se samo flegmatično smehljamo — in ravno tako nonšalantno se smehljamo vašim lepim sanjam o gospodstvu v Ljubljani. Ljubljana je pretrpela že hude udarce — in še vedno je trdnjava napredka in svobodomiselnosti. Svobodno meščanstvo bo tudi v tem trenutku pokazalo, kako visoko zna ceniti in kako zna ljubiti svojo belo Ljubljano. Prihodnje volitve bodo pokazale, kako zna svobodni slovenski meščan strmoljaviti tudi tako mogočen triumvirat, kakor je v Ljub-ljani slovenski klerikalizem + nemštvo + vlada.

Schwarzevo gospodstvo v Ljubljani, ki so mu ga na krožniku prinesli slov. klerikalci, že po-ganja popke. Doslej so se v Ljubljani vsi uradni razglasi objavljali samo v slovenskem jeziku. Sedaj je pa Schwarz že izdal ukaz, da se morajo vsi uradni oglasi objavljati tudi v nemškem je-ziku. Slava triumviratu!

Na Dunaju je umrl v sanatoriju ljubljanski lekarnar g. Milan Leustek.

Borovlje. Pri občinskih volitvah v Glinjah pri Borovljah so zmagali Slovenci v vseh treh raz-redih. Častni član drž. poslanec Grafenauer ni prišel volit.

Koprška razstava bo, kakor je baje sklenil razstavni odbor, 3. okt. t. l. zaključena.

Severno triglavsko steno je preplezal v slovenskih turistovskih krogih dobro znani gosp. dr. H. Tuma iz Gorice. 29. t. m. je preplezal od Vrat v šestih urah (s počitkom vred) ne samo znamenito severno steno, ampak je priplezal neposredno nato po navidezno nepristopnem severno-zahodnem grebenu tudi na Triglavski vrh.

Žrtev septemberskih dogodkov. Odvetniški kandidat gosp. Žiga Vodušek je bil zaradi septemberskih dogodkov obsojen na štiri mesece ječe. Njegova prošnja za pomiloščenje je bila popolnoma odbita, prošnja za spregled pravnih nasledkov obsodbe pa je bila začasno odbita.

Logaška Hofrihterijada pred ljubljansko poroto.

Ljubljana, 1. septembra.

Državni pravdnik daje ukor predsedniku.

Tretji dan razprave. Nadaljuje se z izpovedbami prič. Zasihiša se Engelman in Šink. Izpoveda brez posebnosti, a ugodno za Hladnika. Baš nasprotno pa izpove bančni uradnik Dekleva. Vidi se mu, da ni prijatelj obtoženca. Opisuje ga kot lahkoživca, »hohštaplerja«, zaradi česar se vname hud boj med zagovorništvom in drž. pravdništvom. Dekleva retirira in pravi, da je rabil izraz v dijaškem smislu. Predsednik sam skuša izraz pojasniti, nakar se državni pravdnik v splošno začudenje in ogorčenje v tonu, ki ga doslej s te strani napram predsedništvu še ni bilo opaziti, zaleti v predsednika, da si on (dr. Neuperger) kaj takega prepoveduje od predsednika porotnega senata. Vedrnjak mirno reagira, da je storil le svojo dolžnost. Nadaljne priče izpovedo ugodno za Hladnika.

Anonimno pismo.

Priča Franja Žnidaršič, soproga trg. potnika iz Trsta, izpove, da je nekoč prišlo pismo na njenega moža; pismo je odprla; pisano je bilo s svinčnikom; brezimni pisec prosi, naj njen soprog piše na preiskovalnega sodnika v Ljubljano pismo: »Izpustite nedolžnega (Hladnika), zaprite pa krivca Piacentinija ter Pierro«. Ženi se je cela zadeva, ker je že čitala v Piccolo, zdela sumljiva, zato je pismo sežgala, možu o tem ni nič povedala. Pozneje je skrivnost vendar prišla na dan.

Zopet nekoliko zabave.

Italijanske priče skrbje za izborno zabavo ljubljanskega občinstva. Danes je priča Pirro Simoni, rojen Vodopivec, bil predvsem živa priča pomanjkanja slovenskih šol v Trstu. Rojen Slovenec lomi svoj materni jezik, da je groza. Njegova izpovedba glede Hladnika bi imela morda zle posledice, ker je stala v nasprotju z izjavo Piacentinijevo, v kateri je bil prizadet tudi Alberti, pa državni pravdnik je raje umolknil v tem delu svoje tožbe.

Strupene pilule.

Po izreku izvedencev, sodnih zdravnikov dr. Schusterja in dr. Plečnika cela zadeva zastrupljenja ni taok nevarna, okt. se je skalo. Gospe Hamerlitzovi vposlane pilule so čisto navadni mišji strup, kakoršnega se je dosihmal prodajalo po trgovinah brez vsake policijske kontrole. Če bi bila Hamerlitzova vporabila po smislu priporočenega recepta 5 koščkov tega »zdravila«, bi ji prišlo sicer slabo, a drugače hudega ne bi bilo. Seveda bi že zaradi okusa in posledic zadostovalo, da bi jih nadalje ne jemala. Izključeno je torej, da bi vsled tega poskusa nastopila smrt. Strupa v tej dozi je 0,2, dočim je za smrtonostne posledice treba 0,5 gr, ali drugače povedano: 5 kroglic povzroča izbruhanje in drisko, pri zavžitju 50 do 80 kroglic nastopi smrt. — Ob pol 1. uri se obravnava prekine.

Popoldne.

Ob pol 4. uri se nadaljuje z zaslišanjem prič. Zasihi se sestra obtoženke, omožena Arko, ki pojasni zakaj je ona (že perdo to afero) pisala Mariji Hamerlitz dopisnico, v kateri se nekaj huduje na njo. Pravi, da je to storila, ker je gospa Hamerlitz dala kot mati v »Slov. Narodu« dotični javni preklic proti lastnemu sinu. Mati bi bila svoje odjemalce lahko drugače opozorila, da sin ni več upravičen kasirati denar.

Strup, ki ni strup.

Priče: pol. kancel. Toplikar, lekarnar Piccoli, trgovec Krivec in poslovođa tvrdke Lassnik ugotovijo, da je ta »strup« razpečal v Ljubljani potnik tvrdke Herzog ter izrecno povedal, da se ta mišji strup lahko brez oblastvenega nadzorstva podrobno razprodaja. Na steklenicah prilepljena mrtvaška glava služi v svrhu reklame za miši in podgane, oziroma za tvrdko. Ta mišji strup se je poljubno razpečaval in se še sedaj prosto razprodaja. Kakor se po razprodaji sodi, ta strup niti za miši ni posebno nevaren.

Logaške priče.

Zasliši se več logaških prič, katerih izpovedbe so najboljše izpričevalo, posebno za ženo Hladnikovo. Značilna je izjava priče gospe Mazi, ki pripoveduje, kako se je sinaha, kadar je bila doma na dopustu, trudila, da se sprijazni s taščo, a ta ni hotela nič o tem slišati. Nekoč ji je sinaha namenoma nastavila na cesti otroka v naročju, tako da bi ga tašča morala vsaj pogledati. Pa gospa H. se niti ozrla ni ne na otroka ne na sinaho.

S tem je bilo končno zaslišanje prič glede obtožbene točke v logaški aferi. Na vrsto pridejo ostale točke obtožbe: Hladnikovo hudodelstvo goljufije (manipulacije z menicami, konkurz, krída itd.) ter poskušena zapeljevanje k hudodelstvu obrokovanja. Te točke niso v zvezi z logaško afero, ampak tvorijo svoj krog. Zato jih bomo v nadaljni razpravi le v toliko omenjali, v kolikor so v zvezi z logaško afero. Pred to razpravo se je bil še hud boj med tržaškimi pričami in obdolžencem, ki jako samozavestno ugovarja vsaki obdolžitvi. Ob 8. zvečer se razprava prekine.

Po svetu.

Vaje avstrijske mornarice. Danes so se pričele vaje avstrijske mornarice v Boki Kotorski. Brodovje je razdeljeno v dve eskadri. Prvi eskadri zapoveduje admiral Müller, drugi pa admiral Kohen.

Za novega generala minoritov je izvoljen P. dr. Viktor Sottar, rektor samostana minoritov v Padui, star 57 let, rodom Švicar.

Sladkorno tovarno v Kralupu je kupila splošna avstrijska banka za zemljiški kredit.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Politična posvetovanja v Pragi.

Praga, 2. sept. Včeraj popoldne se je vršila v tajništvu mladočeške stranke seja njenega izvrševalnega odbora. Seja je veljala pripravam za današnjo sejo parlamentarne komisije Češkega kluba. Tudi so se določili pogoji, pod katerimi bi bili mladočehi pripravljeni se udeležiti ustanovitve skupnega, enotnega Češkega kluba na Dunaju. — Danes dopoldne so imeli češki agrarci pod predsedstvom posl. Udržala posvetovanje, ki se je tikalo združitve vseh čeških strank. Dopoldne zboruje parlamentarna komisija Češkega kluba.

Praga, 2. sept. »Bohemia« poroča, da se vrne ministerski predsednik Bienert prihodnjo nedeljo na Dunaj. Takoj po svoji vrnitvi bo pričel Bienert s pogajanji za delazmožnost češkega deželnega zbora.

Napetost med Turčijo in Grškim.

Atene, 2. sept. Turška vlada je sklenila, da pošlje Grški ultimatum, v katerem ji grozi s pretrganjem diplomatskih zvez, ako se udeleži Venizelos ali kateri drugi Krečan grške narodne skupščine. Grški minister za zunanje zadeve je izjavil, da še o tem ni dobil nobenega oficijelnega poročila, priznal je pa, da je položaj zelo resen.

Carigrad, 2. sept. Vlada je sklenila sinoči poklicati rezerviste vseh 3 evropskih korov pod orožje.

Carigrad, 2. sept. Danes se je izvršila v Dardanelah predaja nemških vojnih ladij turški mornarici. Nove turške vojne ladije dospejo jutri v Carigrad.

Splošna stavka po celi Španiji?

Madrid, 2. sept. Kralj Alfonz je podpiral dekret, s katerim se odpravljajo ustavne garancije za pokrajino Bilbao in okolico.

Bilbao, 2. sept. Nad mestom je razglašeno obredno stanje, ker se je zvedelo, da dobiva splošna stavka revolucionarni značaj.

Saragossa, 2. sept. Stavka postaja splošna. Trgovine in javni zavodi so zaprti.

Barcelona, 2. sept. Delavska federacija se je začela posvetovati o proklamaciji splošne stavke.

Nezgoda na morju.

Korsøer (na Danskem) 2. sept. Tu sta trčila skupaj parnika »Ribehus« in »Octa«. »Octa« je bil zadet na sredi in je za nekaj minut utonil z 80 glavami rogate živine, ki je bila namenjena v Kiel, vred. »Ribehus« je ostal nepoškodovan.

Kolera na Ogrskem.

Budimpešta, 2. sept. Na Ogrskem sta bila doslej konstatirana samo 2 slučaja kolere.

Stavka mlinarjev v Budimpešti končana!

Budimpešta, 2. sept. Ogrski mlinarji so opustili svojo stavko. V 6 velikih mlinih so se oglašili mlinarji danes zjutraj za delo.

Presenetljiv testament.

Budimpešta, 2. sept. Tu je umrl zasebnik Kasselik pred kakim pol letom. Sedaj se je zvedelo, da je zapustil celo svoje premoženje, v znesku kakih 20 milijonov kron za ustanove takim članom srednjih stanov, kateri niso po lastni krivdi ubožali.

Hmeljski trg v Žatecu.

Žatec, 2. sept. Cene za prva žateško blago 90—130 kron za 50 kg; tuj hmelj 50—120 kron za 50 kg.

Tržne cene.

Dunaj, 1. sept. Vreme je vplivalo utrjujoče na tendenco. Pšenica in rž ste zopet poskočili za 5, oves in koruza za 10 v. Ječmen se je držal.

Budimpešta, 1. sept. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'99, pšenica za april K 10'21, rž za oktober K 7'40, rž za april K 7'76, oves za oktober K 8'07, oves za april K 8'83, koruza za maj K 5'86. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca trdna, promet 30 tisoč met. stotov, pšenica v efektivu za 5 v višja, oves za 10, ostalo za 5 višje. Termini trdni. Vreme oblačno.

Trst, 1. sept. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 41³/₄, do K 42 za dobavo K 33 do K 34¹/₈. Tendence mirna.

Praga, 1. sept. Sladkor. Surovi sladkor prompt K —, nova kampanja K 26'60. Tendence: stalna, vreme deževno.

Budimpešta, 1. sept. Svinjski sejm Ogrske stare težke 143—144, mlade težke 148—150, mlade srednje 150—152, mlade lahke 156—160 v kilogram. Zaloga 36.406 komadov.

Budimpešta, 1. sept. Mast. Svinjska mast 174—, namizna slanina 143—.

Izborna vpeljana

gostilno in mesarijo v Brežicah

daja koncem t. l. v najem Anton Klaužer, hišni posestnik v Brežicah, kateri je oba obrta dolgo vrsto let izvrševal z najboljšim uspehom. — V poštah ne pride samo stanovanje in obrtovališče, ampak tudi vse v obe stroki spadajoča obilno preskrbljena oprava.

Izključena ni tudi prodaja hiše in gospodarskega poslopja. — Ponudbe se sprejemajo do 1. novembra t. l.

Natančnejša pojasnila glede najemnine in vseh drugih podrobnosti zvedo se pri lastniku.

Anton Klaužer, krčmar in mesar
v Brežicah. 510 5-1

Prodajalka

specerijske in manufakturne stroke popolnoma večča, slovenskega in nemškega jezika v pisavi in govoru zmožna, se sprejme pri tvrdki

Fr. Vrečko v Šoštanju.

Na znanje.

Slišimo, da naš dosedanji, iz naše službe pred več mesci odpuščen potnik g. Vinko Bonač hodi okoli naših odjemalcev, češ, da je še vedno naš potnik in da za nas dela. — Ker ni res, da bi bil gosp. Vinko Bonač z nami v kakršnikoli kupčijski zvezi in ker s tem gospodom sploh nimamo ničesar več opraviti, zato prosimo naše p. n. odjemalce in trgovske prijatelje, da vzamejo na znanje, da g. Vinko Bonač ni upravičen za nas naročila nabirati in denar inkasirati.

501 8-3

Zvezna trgovina v Celju.

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig, na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju
Graška cesta št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.

177 88-53